

Huvudman

Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdet, org: 857204-2193
elisabeth.lithner@outlook.com

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kristinaskolan i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdet att senast **torsdag den 29 februari 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande konfessionella inslag. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdet inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdet ska vidta följande åtgärder

Konfessionella inslag

1. Se till att elever som inte vill delta i ett konfessionellt inslag ges möjlighet att helt utebli från det konfessionella inslaget (1 kap. 7 b § skollagen).
2. Se till att elever vars vårdnadshavare meddelat att eleven inte ska delta i konfessionella inslag, inte behöver närvara vid konfessionella inslag (1 kap. 7 b § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdet en anmärkning avseende brister rörande skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertaganden av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 5 kap. 4 e § skollagen samt brister rörande överklagandehänvisning i beslut om avstängning enligt 5 kap. 14 § skollagen. Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdet ska senast torsdagen **den 29 februari 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar inom områdena trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling som framgår nedan under rubriken "Områden utan konstaterade brister". Skolinspektionen avslutar även ärendet i den del som rör kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:6538) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Kristinaskolan i Göteborgs kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kristinaskolan följer gällande bestämmelser inom områdena trygghet och studiero, åtgärder mot kränkande behandling, konfessionella inslag, samt kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, personal i trygghetsteamet och rektorerna. Tillsynen har även genomförts genom lektionsobservationer vid besök den 12 och 14 september 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans plan mot kränkande behandling, anmälningar om kränkningsincidenter samt viss dokumentation hänförliga till konfessionella inslag. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Konfessionella inslag

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I de informationsblad/samtyckesblanketter som skickas till vårdnadshavare och elever rörande konfessionella inslag vid skolan ("Kristinaskolans konfessionella inslag i utbildningen", nedan "samtyckesblanketten") anges att det finns konfessionella inslag i utbildningen på Kristinaskolan i form av bön, predikan och välsignelse. De konfessionella inslagen tar sig, enligt samtyckesblanketterna, i praktiken uttryck genom morgonsamlingar, bön inför maten samt gudstjänster vid advent, påsk och skolavslutning. I samtyckesblanketten för elever i årskurs 4-9 beskrivs innehållet i morgonsamlingen så här (en kortare skrivning förekommer i samtyckesblanketten för förskoleklass och årskurs 1-3): Innehållet i morgonsamlingen ser lite olika ut beroende på vem som håller samlingen men vanligt förekommande är; tankar för dagen, bibelläsning, sång, läsning ur andaktsbok samt bön enlighet med skolans kristna profil. Enligt samtyckesblanketten erbjuds den som "tackat nej till att delta under detta inslag [...] en alternativ samling med musik och en lugn uppstart för dagen i skolbyggnad Kåpan för F-6 och skolbyggnad Blomman för 7-9."

Av inkommen dokumentation samt intervjuer framkommer att samtliga klasser på skolan har en daglig morgonsamling. Rektorerna har uppgett att morgonsamlingen oftast hålls på morgonen (i vissa klasser äger morgonsamlingen dock rum vid andra tidpunkter under dagen uppger elever) och att morgonsamlingen utgör ett konfessionellt inslag. Vid intervjuer med elever i årskurserna 1-3 berättar en elev att morgonsamlingen brukar inledas med att man pratar om hur skoldagen ser ut och att man sedan läser ur boken "Gud är med oss" samt sjunger en sång om Gud. En annan elev uppger att morgonsamlingen brukar vara att man ber. Vid intervju med lärare i årskurserna 1-3 uppges att det kan förekomma olika moment under morgonsamlingarna. Lärarna nämner som exempel läsning ur en bok som heter "Gud varje dag" samt sånger som kan vara både kristna eller handla om sådant som vänskap. Lärarna beskriver samstämmigt att det normalt ingår bön under morgonsamlingen.

Elever i årskurs 1-3 uppger att alla elever alltid närvarar vid morgonsamlingen och att det inte finns någon elev som brukar gå ut ur klassrummet. Även lärarna för årskurserna 1-3 uppger att alla elever är närvarande i klassrummen vid bön, och berättar att de som inte vill delta i bönen kan ta en stunds tystnad eller vila under tiden istället. Lärarna berättar vidare att man veckan innan Skolinspektionens besök fått in blanketter avseende samtycke för elever att delta i de konfessionella

inslagen. Lärarna uppger att det nog finns ett par elever i varje klass som inte ska vara med på de konfessionella inslagen, men att alla elever alltså ändå sitter med under exempelvis bön. Lärarna beskriver att den plan rektorn har för ett icke-konfessionellt alternativ till morgonsamlingen inte är igång än. Rektorerna berättar att samtliga elever i årskurserna 1-3 närvarar på morgonsamlingarna, men uppger att man jobbar på en alternativ lösning för det.

Vid observationer i årskurs sju framgick att morgonsamling med bön hölls på den i schemat utsatta tiden. När morgonsamlingen var över öppnade läraren dörren till korridoren och den del av klassen som väntat utanför kom in. Därefter inleddes undervisningen i engelska. Även vid observationer i årskurs nio hölls det en morgonsamling med bön i samband med skoldagens början. Läraren stängde dörren till klassrummet vid morgonsamlingens början. Efter morgonsamlingen slutat uppgav läraren att man övergick till undervisning i det efterföljande skolämnet. Eleverna hämtade då sina datorer och läraren öppnade dörren för de elever som väntade utanför. Vid intervju med elever i årskurserna 7-9 uppger de att alla elever är i klassrummet under morgonsamlingen. Lärarna i årskurserna 7-9 uppger dock att det är frivilligt för elever att närvara och att vissa elever väljer att inte komma samt att det kan vara olika många elever på morgonsamlingen.

Skolinspektionen har tagit del av de samtyckesblanketter som innehåller information om vilka konfessionella inslag i utbildningen som förekommer på Kristinaskolan. Det beskrivs i dessa hur det ska finnas alternativa aktiviteter för de som inte vill delta i de konfessionella inslagen. Som exempel på sådana aktiviteter nämns morgonsamling med läsning ur en bok, ett samtal om tacksamhet för maten samt samlingar i angränsande lokaler istället för gudstjänster. I blanketten anges vidare att deltagandet i de konfessionella inslagen är frivilligt och det framgår även att vårdnadshavare för elever i förskoleklass och årskurs 1-3 samt vårdnadshavare och elever i årskurs 4-9 har möjlighet att godkänna eller inte godkänna att eleven deltar i konfessionella inslag. I samband med besöket på Kristinaskolan granskade inspektörerna de samtyckesblanketter som inkommit. Av samtyckesblanketterna framgår att det förekommer elever i samtliga klasser i årskurserna 1-8 där vårdnadshavare och/eller, när det är relevant, elev inte samtyckt till deltagande i konfessionella inslag. I samband med intervjuer uppges att samtliga vårdnadshavare och äldre elever på skolan har fått ta del av blanketten.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 7 a § skollagen framgår att om huvudmannen för en fristående skola, en fristående förskola eller ett fristående fritidshem har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med de begränsningar som följer av 7 b och 7 c §§.

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att med konfessionell inriktning avses inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag. Med konfessionella inslag avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag.

Av 1 kap. 7 b § skollagen framgår att i en utbildning med konfessionell inriktning får undantag från det som anges i 5 § tredje stycket om att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet enbart göras för konfessionella inslag. Deltagandet i konfessionella inslag ska alltid vara frivilligt. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta. Ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag.

Av 1 kap. 7 c § skollagen framgår att vid fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven.

Av 1 kap. 7 d § skollagen framgår att information enligt 7 c § ska innehålla uppgifter om

1. vilka konfessionella inslag som kan förekomma och när de kan förekomma,
2. vilken likvärdig aktivitet utan konfessionella inslag som erbjuds som ett alternativ till en aktivitet där sådana inslag ingår enligt 7 b § tredje stycket, och
3. en påminnelse om att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt enligt 7 b § andra stycket.

Av förarbetena till ovannämnda bestämmelser i skollagen (prop. 2021/22:157, sid 109) framgår att formuleringen ”bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion” avser religionsutövande som ligger nära religionsfrihetens kärna enligt regeringsformen. Inslag som omfattas är t.ex. trosbekännelse, bön och predikan. Betydelsefullt kan också vara i vilket sammanhang en handling sker. Även sjungande av religiösa sånger eller recitation av religiösa texter kan innebära bekännande eller förkunnande beroende på ordalydelsen och omständigheterna när detta utförs.

Av förarbetena (sid 51 och 114-115) framgår vidare att huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn respektive elever är införstådda med att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt och att detta t.ex. kan innebära att muntliga förtydliganden kan behöva göras inför enskilda konfessionella moment, så

att det inte i den praktiska situationen framstår som att det inte finns någon valfrihet. För att kravet på frivillighet ska kunna uppfyllas bör barnet eller eleven alltid ha rätt att utebli från det konfessionella inslaget. Av förarbetena framgår vidare att ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Ett exempel är att en bön inte ska ingå som ett moment i en morgonsamling där information om dagens aktiviteter ska lämnas. Huvudmannen kan istället skilja mellan en morgonstund med ett konfessionellt inslag, t.ex. bön, som det är frivilligt att delta i, och en därefter följande morgonsamling utan konfessionella inslag som syftar till att lämna information om dagens verksamhet. Det är viktigt att frivilligheten blir reell och att huvudmannen säkerställer att de elever som väljer att avstå från ett konfessionellt inslag inte exkluderas från gemenskapen eller på andra sätt drabbas av negativa konsekvenser.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det på skolan förekommer konfessionella inslag som det inte är frivilligt för eleverna att delta i. Detta är en brist.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det vid morgonsamlingarna på Kristinaskolan förekommer konfessionella inslag i form av framförallt bön men även läsning ur andaktsböcker och sånger med konfessionellt innehåll. Skolinspektionen bedömer att morgonsamlingarna är att betrakta som en aktivitet i utbildningen som inte är undervisning.

Det är tillåtet att ha konfessionella inslag i utbildningen vid en fristående skola som har fått godkännande att bedriva utbildning med konfessionell inriktning (vilket Kristinaskolan har), men deltagandet i de konfessionella inslagen måste då vara frivilligt och övriga krav som ställs i skollagens uppfylla.

Av skollagen framgår att deltagandet i konfessionella inslag alltid ska vara frivilligt. Skolinspektionens utredning visar dock att det i praktiken är obligatoriskt för i vart fall eleverna i årskurs 1-3 att närvara vid morgonsamlingarna och de konfessionella inslag som förekommer under dessa. Eleverna erbjuds inte, såvitt framkommit, någon möjlighet att utebli från morgonsamlingen eller att lämna klassrummet under morgonsamlingen, och för de elever som inte vill vara med under bönen, under läsningen ur andaktsböcker eller i sånger med konfessionellt innehåll på morgonsamlingen, så erbjuds som enda alternativ att vara kvar i klassrummet och ta en tyst stund eller vila. Av förarbetena framgår att elever alltid ska ha rätt att *utebli* från konfessionella inslag (eller, för det fall att ett konfessionellt inslag inte kan avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen, få ta del av en likvärdig aktivitet utan konfessionella inslag (det har i ärendet inte framkommit att det skulle röra sig om sistnämnda situation)). Med nuvarande upplägg så ges eleverna inte någon sådan möjlighet, vilket strider mot författningarnas krav. Det har även framkommit att det sannolikt finns elever i årskurs 1-3 som har behövt vara närvarande under de konfessionella inslagen under morgonsamlingen trots att deras vårdnadshavare

uttryckligen angett att de inte lämnar samtycke till deltagande i konfessionella inslag, vilket också är en brist. Mot ovanstående bakgrund kan kravet på att det ska vara frivilligt att delta i konfessionella inslag inte anses uppfyllt såvitt avser de konfessionella inslagen under morgonsamlingarna för eleverna i årskurserna 1-3.

Vad gäller eleverna i årskurs 7-9 framkommer inte annat än att det finns en möjlighet att utebli från morgonsamlingen för de elever som inte vill delta. Mot bakgrund av detta, och vad som i övrigt framkommit om morgonsamlingarna i de årskurserna, bedömer Skolinspektionen att skollagens krav på frivillighet för deltagande i de konfessionella inslagen är uppfyllda i årskurs 7-9 vad avser morgonsamlingarna.

Skolinspektionen konstaterar avslutningsvis att det i övrigt inte framkommit att Stiftelsen kristna skolor i Angeredområdet brutit mot bestämmelserna när det gäller konfessionella inslag.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdets verksamhet vid Kristinaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller konfessionella inslag. Det finns därför skäl att förelägga Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdet att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen begärde i samband med besök på Kristinaskolan att få ta del av skolans ordningsregler och skriftliga rutiner avseende mobiltelefoner. Av skolans ordningsregler framgår följande: "I ett led att upprätthålla trygghet och studiero på skolan gäller att skoldagen är mobilfri för eleverna". Vid samtal med skolans rektor har det framkommit att det inte finns några ytterligare rutiner på skolan kring hanteringen av mobiltelefoner än de som framgår i ordningsreglerna.

Vid observationer på skolenheten noterade utredarna hur mobiltelefoner samlades in i början av skoldagen. Skolans elever har även beskrivit hur de alltid lämnar ifrån sig mobiltelefonerna vid skoldagens början. Att elever ska lämna ifrån sig mobiltelefoner i en särskild mobilbox vid skoldagens början och att det råder mobilförbud på skolan bekräftas även i intervju med personal.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b–4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av förarbeten till bestämmelsen framgår bland annat följande. Det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertaganden av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas, vilket till exempel kan ske med stöd av ett nummerlappssystem. Rutinerna bör även omhänderta sådana aspekter som att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. Det bör vara rektorn som beslutar om sådana rutiner med utgångspunkt i de förutsättningar som finns vid den berörda skolenheten. Frågan kan dock med fördel hanteras inom ramen för arbetet med skolans ordningsregler i syfte att utforma och förankra rutinerna med personal, elever och föräldrar (prop. 2021/22:160 s. 127 och 235).

Skolinspektionens bedömning

Av skolenhetens ordningsregler framgår att skoldagen är mobilfri för eleverna. Av skrivningen framgår dock inte hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till och inte heller hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt. Det framgår vidare inget om hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Skolans skrivning om en mobilfri skoldag kan därför inte anses uppfylla författningarnas krav på rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner. Att det på skolenheten i praktiken förefaller finnas någon form av hantering kring mobiltelefoner, som bland annat framkommit genom intervjuer med elever och skolpersonal, föranleder inte Skolinspektionen att göra en annan bedömning eftersom rutinerna utifrån skollagens krav ska vara skriftliga.

Överklagandehänvisning i beslut om disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket begärt att få del av dokumentation gällande disciplinära åtgärder som vidtagits under läsåret 2022/23 samt de som fanns inför besöket avseende läsåret 2023/24. Huvudmannen har gett in totalt fem beslut om disciplinära åtgärder varav två avser beslut om avstängning enligt 5 kap. 14 § skollagen. Av de avstängningsbeslut som Skolinspektionen tagit del av framgår inte hur besluten kan överklagas. Det har inte framkommit vare sig genom inlämnad dokumentation eller vid intervjuer att det finns någon bilaga till besluten

om disciplinära åtgärder. Rektor uppger i intervju att det borde stå i beslutet att det kan överklagas.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn i grundskolan under vissa förutsättningar får besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad.

Av 28 kap. 9 § skollagen framgår att beslut av en rektor får överklagas till allmän förvaltningsdomstol i fråga om avstängning av en elev enligt 5 kap. 14 §.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår vilka bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) som tillämpas vid myndighetsutövning enligt skollagen. Bland annat anges att 33 och 34 §§ i förvaltningslagen om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen.

Av 33 § förvaltningslagen framgår att om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen kan konstatera att elever stängts av vid Kristinaskolan. Det finns inga uppgifter i besluten om hur dessa kan överklagas. Det har heller inte framkommit att sådan information skulle ha lämnats på annat sätt i anslutning till besluten. Att överklagandehänvisningar saknats vid beslut om avstängning utgör en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdets verksamhet vid Kristinaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning samt överklagandehänvisningar vid beslut om avstängning. Utredningen visar att skolan visserligen har en skrivning i ordningsreglerna om omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning men innehållet i skrivningen uppfyller inte författningarnas krav för motsvarande rutiner. Vidare visar utredningen att två beslut gällande avstängning saknar överklagandehänvisning. Överträdelsen gäller

ett i sammanhanget fåtal sådana beslut och rektorn har i övrigt fattat formellt riktiga beslut. Vid en sammantagen bedömning anser Skolinspektionen att bristerna får anses mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Stiftelsen för kristna skolor i Angeredområdet en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Skolans arbete med att skapa trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever och skolpersonal uppges att studieron varierar på skolan samt att även tryggheten bland eleverna på skolan varierar. Vid intervjuer framkom olika insatser som gjorts på skolan för att säkerställa elevernas trygghet och studiero. Bland annat beskrevs det hur resurspersonal arbetade vid undervisningen i idrott- och hälsa för att motverka kränkningar exempelvis i samband med ombyten.

Skolinspektionen har tagit del av skolans ordningsregler och i intervjuer med elever och skolpersonal uppges att eleverna varit med och skapat dem samt är delaktiga i arbetet kring ordningsregler. Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens plan mot kränkande behandling. I denna plan framgår de åtgärder som vidtas, samt hur dessa ska följas upp och utvärderas under medverkan av eleverna. Vidare har Skolinspektionen granskat skolans rutiner vid kränkande behandling samt anmälningar avseende kränkande behandling under läsåret 2022/23 och innevarande läsår fram till Skolinspektionens besök. I intervjuer med skolpersonal uppges att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler, utreder och vidtar åtgärder. Skolinspektionen har vidare tagit del av skolans beslut om disciplinära åtgärder under samma period som ovan. Skolinspektionen har vid intervjuer ställt frågor avseende elever som upprepat agerat kränkande eller stört ordningen. Av intervjuerna framgår att utredningar och åtgärder förekommer avseende de aktuella eleverna.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska det finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp

och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Vidare ska rektorn, med utgångspunkt i vad som framkommit vid en utredning, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 8 § skollagen och 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2006:1083) framgår att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Sexualitet, samtycke och relationer

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid intervju med skolans personal framkommer att man i juni 2022 gjort ett arbete inför den förnyade läroplanen avseende hur arbetet med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer skulle genomföras på skolan. Lärarna har vidare berättat hur man nu exempelvis arbetar med "stopp min kropp" för skolans yngre elever. För de äldre eleverna har det bland annat beskrivits hur skolan haft en temadag där man pratade om pornografi. Lärarna för både yngre och äldre elever har beskrivit hur de integrerat arbetet med sexualitet, samtycke och relationer i undervisningen i ett flertal olika skolämnen såsom svenska, religion och musik. Vidare har det beskrivits hur lärarna fått fortbildning i problematiken kring grooming.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 11 § skollagen framgår att för varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om läroplaner. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för en viss skolform eller för fritidshemmet meddela föreskrifter om utbildningens värdegrund och uppdrag samt om mål och riktlinjer för utbildningen på annat sätt än genom en läroplan.

Av läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

X Linda Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Linda Lundberg

X Fia Rosholm

Föredragande
Signerat av: Fia Rosholm

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Eva Hansson medverkat.